

Inventarisatie CULTUURNOTA TIEL

1. Beleidskaders Tiel

In de **perspectievennota voor 2025** stelt het college voor verder te investeren in een stevig fundament voor de toekomst van de gemeente. Daarbij is het uitgangspunt dat Tiel wil groeien naar minimaal 50.000 inwoners. Belangrijke voorgestelde investeringen zijn bijvoorbeeld in de Burense Poort en het Hasselmanplein, in meer bomen in de stad, in het evenemententerrein op de Waalkade, het versnellen van woningbouw en in een forse uitbreiding van toezicht en handhaving om criminaliteit te bestrijden en de veiligheid te verbeteren.

Wij zijn ervan overtuigd dat Tiel zich met de voorgestelde keuzes versneld in positieve richting ontwikkelt. We hebben extra aandacht voor veiligheid, toezicht en handhaving. We faciliteren en organiseren de ambitie om meer mensen een woning te bieden. Daarmee leggen we een steviger fundament onder onze maatschappelijke voorzieningen. We vergroten de kwaliteit van onze leefomgeving en investeren in de sociale basis en in onze dienstverlening als organisatie. We willen een aantrekkelijke stad zijn én blijven voor al onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

De **Startnotitie Omgevingsvisie** beschrijft als Tiel een eigentijdse, kleurrijke Hanzestad in het centrum van de Betuwe staat in de startnotitie omgevingsvisie. Een open en veelkleurige gemeenschap die, passend bij de Hanze-geschiedenis, altijd ruimte heeft gegeven aan mensen van buitenaf. De bedrijven, maatschappelijke

organisaties en inwoners van Tiel waarderen de sterke werkgelegenheid en infrastructuur, de historische kwaliteit en de mooie ligging aan de Waal. Andere kwaliteiten die genoemd worden zijn de diversiteit van Tiel, het grote culturele aanbod van de Agnietenhof, Zinder en Flipje- en Streekmuseum, de evenementen zoals Appelpop en de Fruitcorso en de historische binnenstad.

In de **Toekomstvisie** zijn hernieuwde trots en aanpakken de sleutelwoorden. Hernieuwde trots om de kwaliteiten van Tiel voor het voetlicht te brengen. Aanpakken past bij de volksaard en de geschiedenis van de Hanze. Aanpakken is ook nodig om de stad aantrekkelijker te maken voor de huidige en nieuwe bewoners en bezoekers van de stad. eigen gemeenschap, de regio en ook voor nieuwe en zeer gewenste bewoners

In de **Woonvisie** is de ambitie van Tiel is een stad in balans, met ruimte voor alle inwonersgroepen, nu en in de toekomst. We willen een gevarieerde bevolkingsopbouw met voldoende werkenden en een goede mix van hogere en lagere inkomens. Tiel heeft een bevolking met relatief laag opleidingsniveau en inkomen, meer kwetsbare groepen en meer problemen met gezondheid en eenzaamheid. Tiel richt zich daarom op instroom van nieuwe inwoners met een hoger opleidings- en inkomensniveau zorgt voor een evenwichtiger bevolkingsopbouw qua opleidingen, inkomen en leeftijd. Het versterkt ook het draagvlak voor gemeentelijke investeringen en voor voorzieningen.

De **erfgoednota** heeft als doel het verhaal van Tiel vertellen. Het verhaal van Tiel gaat tot 6000 jaar terug en is uniek en bijzonder. Als bewoners het verhaal van hun eigen stad kennen, zijn ze meer betrokken en trots op. De geschiedenis van Tiel gaat ook bezoekers naar Tiel trekken. Toeristen komen graag naar plaatsen met een rijk en zichtbaar verleden.

In de **Uitvoeringskader Evenementen Tiel 2024 – 2028** is de visie: In de bruisend stad Tiel streven we naar een evenementencultuur die de mooie cultuur van de stad laat zien. Dit past bij de unieke identiteit en biedt ruimte aan verschillende vormen van vermaak en ontspanning. Dit sluit aan bij onze kernwaarden die we belangrijk vinden. Tiel als bloeiende, eigenzinnige stad met lef!

Onze visie op evenementen omvat de volgende belangrijke aspecten:

- Waardering voor diversiteit Binnen de gemeente staan we voor diversiteit in onze bevolking en in de soorten evenementen die we omarmen. We onderstrepen de waardering voor initiatieven die de promotie van Tiel als handelsstad bevorderen. Dit is niet slechts een keuze. Het is een politiek besluit dat de inclusiviteit van het uitvoeringskader accentueert.
- Tiel vanuit een rijke geschiedenis Tiel heeft een rijke geschiedenis, vanaf het Romeinse verleden tot aan het heden. We koesteren de monumenten en de verhalen die erbij horen over de stad en haar bevolking. Met een ruw randje, harde

werkers en het uniek zijn, dit zijn woorden die weerspiegelen wie de Tielenaren van oudsher zijn. Evenementen dragen hier ook aan bij om het cultureel erfgoed te behouden en te vieren.

- Stimulans voor evenementen in de binnenstad De toekomstvisie voor Tiel vergt een doelbewuste focus op de binnenstad. We stimuleren actief evenementen in de binnenstad. Dit is belangrijk voor het aantrekken van bewoners en bezoekers, het vergroten van levendigheid, gezondheid, het ondersteunen van ondernemers en het bevorderen van economische groei.
- Bevorderen van een aantrekkelijke binnenstad We werken aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad, zoals benadrukt in het coalitieprogramma. Evenementen spelen hierin een cruciale rol door een positieve bijdrage te leveren aan de sfeer, sociale interactie en het voorzieningenniveau in het centrum.
- Gastvrije stad en faciliteren van kleine evenementen De gastvrijheid van Tiel is niet alleen een uitnodiging aan bezoekers, maar ook een politiekbestuurlijk engagement. We faciliteren kleine evenementen en lokale initiatieven. We betrekken hierbij inwoners en zorgen voor verschillende vormen van vermaak.

- Als levendige schakel tussen het verleden en de toekomst weerspiegelen de diverse evenementen in Tiel de culturele identiteit en geschiedenis. Daarnaast leveren ze ook een actieve bijdrage aan de bloeiende gemeenschap die gemeente Tiel koestert. Met een open blik naar de horizon en een stevige verankering in de tradities leggen we de focus op de drie pijlers. Deze vormen de essentie van het uitvoeringskader evenementen: Bezoekers, Bewoners en Bedrijven.
- Promoten voor Bezoekers: Tiel, een eigenwijze stad met lef, toont trots haar verleden en toekomst. Evenementen fungeren als krachtige promotiemiddelen om het unieke en stoere karakter van Tiel te delen met een breed publiek, zowel nationaal als internationaal.
- Stimuleren van ontspanning en vermaak voor Bewoners: Evenementen bieden ontspanning en vermaak, waar bewoners samenkomen en deelnemen aan cultuur, sport en vermaak.
- Stimuleren van de vrijetijdseconomie voor Bedrijven: Evenementen dragen bij aan een bloeiende en gezonde vrijetijdseconomie. Daardoor is Tiel aantrekkelijk voor bedrijven en toeristen, wat op zijn beurt de werkgelegenheid bevordert.

In deze visie omarmen we een evenementencultuur die divers is. Het benadrukt de unieke kenmerken van de stad en draagt bij aan

een levendige, gastvrije, gezonde en economisch welvarende gemeenschap.

In de **Structuurvisie Binnenstad** staan de uitgangspunten voor het zuidoostelijke deel van de binnenstad waar de meeste cultuur- en horecavoorzieningen zijn gelegen. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan de voltooiing van het cultuurcluster in de Westluidense Poort. In aanvulling op de bestaande schouwburg en filmtheater Agnietenhof, biedt het nieuwe cultuurcomplex ruimte aan een muziekschool, bibliotheek, jongeren filmen theaterschool, poppodium, expositieruimte, toeristisch informatiepunt en een leescafé. Nabij de Waterpoort is daarnaast een belangrijke publiekstrekker gevestigd, het Flipje en Streekmuseum. In het kernwinkelgebied is de bioscoop van Tiel gelegen. Het is onzeker of de bioscoop op deze locatie blijft of dat zij verplaatst wordt naar de Westluidense Poort. De culturele voorzieningen en horecagelegenheden dienen niet alleen de lokale bevolking, maar hebben ook op regionaal niveau een belangrijke functie. De Dominicuskerk, de Sint Maartenskerk en de stadsmuur zijn een kleine greep uit de cultuurhistorische bezienswaardigheden in de binnenstad. Deze bezienswaardigheden dragen bij aan de beleving van deze delen in de binnenstad. Nabij de Dominicuskerk zijn delen van de archeologische opgravingen zichtbaar gemaakt. In het gebied rondom beide kerken ontbreekt het aan een rustpunt (bijvoorbeeld horeca). De stadsmuur is fraai ingericht met zitelementen en historische elementen. Het historische karakter wordt ondersteund door de achtergelegen bebouwing en de

Waterpoort. Vanaf de kant van de Waal is deze historische rand een visitekaartje voor Tiel.

Het grootste deel van het cultuur- en horecakwartier verkleurt naar het te ontwikkelen dwaalmilieu. In het dwaalmilieu draait het om de beleving. Daarbij wordt meer aandacht besteed aan de inrichting van de openbare ruimte, het toestaan van terrasjes, restaurants en diversiteit van functies. Grote ketenwinkels of grootschalige detailhandel (woninginrichting/ doe het zelf) passen niet in dit milieu. De ontwikkeling van het dwaalmilieu moet zorgen voor een goede verbinding tussen de binnenstad en de Westluidense Poort, de binnenstad en het Plein en de Waalkade en haven. Het aantrekkelijk inrichten van de stegen, binnenhofjes en verbindingsstraten in het dwaalmilieu bevorderen een belevenisrondje door het milieu. Door op een aantal strategische punten speciaalwinkeltjes, snuffelwinkeltjes of kleine restaurantjes toe te staan, functioneren zij als scharnierpunt richting de volgende plek, straat of kwartier. Zij begeleiden als het ware de bezoeker door de binnenstad. In het kernwinkelgebied is ruimte voor winkelondersteunende horeca ter bevordering van de beleving van de winkelstraat. Nachthoreca blijft geconcentreerd op Het Plein. Dit beleid is positief vanuit veiligheid en milieu (geluidsoverlast), maar ook economisch (versterking van de daar gevestigde bedrijven). Het beleid om het plein breder in te zetten voor uitgaan dan alleen de nachthoreca wordt voortgezet: functies als pool café, bowling, escape room etc. zijn goede toevoegingen aan Het Plein. Het inzetten op het creëren van historische

ankerpunten in de binnenstad versterkt de identiteit als historische stad. Door de historische relictten te benoemen en zichtbaar te maken, kunnen ze verspreid worden over de binnenstad, waardoor de bezoeker van plek tot plek wandelt en zo uiteindelijk een rondje door de binnenstad maakt. Het zichtbaar maken van historie kan ook met behulp van nieuwe technologieën worden gerealiseerd, zoals applicaties op de smartphone die iets vertellen over een plek in de binnenstad of via projecties op gevels in de binnenstad. De grootste evenementen in Tiel blijven op de Waalkade gesitueerd. Het aanbrengen van vluchttrappen als onderdeel van de herinrichting van de Waalkade verbetert de veiligheid gedurende evenementen. Zodra het parkeren verdeeld is over de poorten en op de Waalkade is teruggebracht, ontstaat er een permanente open ruimte voor evenementen. In de binnenstad blijft daarnaast ruimte voor evenementen die bij de schaal van de binnenstad passen. Tiel biedt volop ruimte voor initiatieven van bewoners, voor kleinere evenementen in de vorm van een buurt-of straatfeest

2. Beleidskaders provinciaal en landelijk

Provincie Gelderland – beleidskader erfgoed en cultuur

In dit beleidskader staat het strategische beleid voor Erfgoed en Cultuur. De bestaande visie voor het versterken van erfgoed en cultuur in Gelderland wordt daarmee geactualiseerd. Naar aanleiding van het Gelderse Coalitieakkoord 'Gewoon Doen' (2023-2027) brengen we in voorliggend beleidskader meer focus aan. De belangrijkste keuzes zijn: • Kiezen voor zichtbaarheid en beleefbaarheid van de Gelderse (regionale) identiteit. • Een robuustere erfgoed- en cultuur sector door de samenwerking tussen de verschillende ondersteuningsinstellingen te verbeteren. • Voor erfgoed gaan we voor het behoud van een basiskwaliteit en daarnaast kiezen we voor kenmerkende erfgoedensembles, religieus en agrarisch erfgoed. • Meer aandacht voor erfgoed in ruimtelijke opgaven. • Er is aandacht voor professionalisering en talentontwikkeling, bijvoorbeeld door accentprojecten. • We ondersteunen alleen nog (culturele) instellingen die met hun kernactiviteiten van Gelders belang zijn. Om de Gelderse identiteit meer zichtbaar en beleefbaar te maken, richten we ons op vijf thema's die tevens onze strategische doelen vormen: Erfgoed en ruimte, Toekomstbestendig erfgoed, Bibliotheekwerk, educatie en participatie, Talentontwikkeling en innovatie, en Culturele infrastructuur.

Gelderland is rijk aan erfgoed en cultuur. We zijn trots op onze monumenten, archeologische bodemschatten, historische

landschappen, tradities, bibliotheken, festivals, musea, theaters en op onze makers. Ze maken deel uit van onze dagelijkse leefomgeving, geschiedenis én de toekomst. Samen vormen ze dat wat onze inwoners met elkaar verbindt: de identiteit van Gelderland. Hiermee zeggen we niet dat Gelderland maar één identiteit heeft. De Gelderse identiteit is divers en verschilt per regio of streek. We willen de Gelderse (regionale) identiteit beter zichtbaar en beleefbaar maken. Hiermee willen een aantrekkelijke leefomgeving creëren voor Gelderse inwoners en bezoekers, waarin iedereen zich verbonden voelt en zich kan ontplooiën, nu en in de toekomst. Hiervoor richten we ons op vijf thema's: Erfgoed en ruimte, Toekomstbestendig erfgoed, Bibliotheekwerk, educatie en participatie, Talentontwikkeling en innovatie, en Culturele infrastructuur. De aanwezigheid van erfgoed draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit van Gelderland en daarmee aan een aantrekkelijke leefomgeving. We versterken daarom het kenmerkende erfgoed van Gelderland bij ruimtelijke opgaven. Erfgoed kent een eigen intrinsieke waarde. Door het te beschermen en te ontwikkelen tot toekomstbestendig erfgoed kunnen inwoners en bezoekers ons erfgoed beleven en ervan genieten. Het erfgoed, zowel het materiële als het immateriële, is van belang voor het historisch besef en benadrukt onze gezamenlijke Gelderse identiteit, die we bijvoorbeeld zichtbaar en beleefbaar willen maken door bibliotheekwerk, educatie en participatie. Deelname aan culturele activiteiten draagt bij aan de verbinding en ontmoeting tussen mensen en daarmee aan de leefbaarheid in onze provincie. Daarom willen we dat iedereen in Gelderland kan

deelnemen aan culturele activiteiten en zijn of haar talenten kan ontplooien. Dit begint bij cultuur- en erfgoededucatie in het onderwijs. Daarbij streven we naar een breed en divers aanbod van erfgoed en cultuur voor alle Gelderse inwoners en bezoekers. Ook cultuur kent een eigen intrinsieke waarde en draagt bij aan creativiteit. Om het aanbod van culturele voorzieningen en producties te versterken, is het belangrijk dat er ruimte is voor talentontwikkeling en innovatie binnen een sterke culturele infrastructuur. Door makers ruimte te geven om zich te ontplooien en te experimenteren dragen we bij aan een bloeiend cultureel klimaat in Gelderland. De culturele infrastructuur en de vele culturele activiteiten versterken de aantrekkelijkheid, de beleving en de identiteit van Gelderland als krachtig vestigingsgebied om te wonen en te werken, voor recreatie en toerisme. Daarbij ondersteunen we alleen nog de culturele instellingen die met hun kernactiviteiten van Gelders belang zijn.

VNG-propositie

Voor u ligt de VNG-propositie Samen cultuur borgen. Dat cultuur intrinsieke en maatschappelijke waarde heeft stond en staat buiten kijf. Maar in de gevoerde gesprekken werd ook duidelijk dat er meer moet gebeuren om die waarde structureel te borgen. Vanwege die culturele waarde op zichzelf, maar ook omdat cultuur vanuit haar eigen invalshoek zoveel kan betekenen voor bijvoorbeeld opgaven in zorg, welzijn, sociale samenhang, energietransitie en ruimtelijke ordening. Het uitgangspunt van deze

propositie is om cultuur voor alle inwoners toegankelijk, bereikbaar en aantrekkelijk te houden.

In maart 2023 kondigde het demissionair kabinet de vernieuwingsagenda cultuurbestel 2029 aan en vroeg hierover advies aan de Raad voor Cultuur. Op 26 januari 2024 presenteerde de raad zijn advies Toegang tot cultuur; Op weg naar een nieuw bestel in 2029. In dit advies geeft de raad aan dat cultuur op dit moment onvoldoende toegankelijk is voor iedereen in Nederland. Bij alle pijlers geven we aan welke inzet we van de verantwoordelijke spelers verwachten.

1. Cultuur is fundament voor de samenleving. Cultuur verbindt, verrijkt en is een bron van educatie en plezier voor iedereen. Ze is in zichzelf van onschatbare waarde en biedt bovendien onnoemelijke maatschappelijke meerwaarde: voor gezondheid, welzijn, kansengelijkheid, economie, ruimtelijke inrichting, toerisme en veel meer. Haar onderscheidende scheppende kracht ligt in de toevoeging van creativiteit, symboliek, traditie of ritueel.
2. Cultuur is een publiek goed dat vraagt om structurele publieke investeringen. Net als bij welzijn, gezondheid en onderwijs is er meer nodig dan het vrije spel van de markt of incidentele en politiekafhankelijke keuzes. Cultuurbeleid dient daarom structureel en voor de lange termijn geborgd te zijn.

3. In het cultuurbeleid is samenhang cruciaal: 1. tussen top en basis; 2. tussen continuïteit en vernieuwing; 3. tussen regio's. Om deze samenhang in de toekomst te bewaken en versterken, is een gezamenlijke benadering en aanpak van alle overheden nodig.

4. Zonder basis geen top en vice versa. De basisinfrastructuur begint bij gemeenten die cultuur breed verankeren via onder meer gemeentelijke meerjarige cultuurvisies. Percentageafdracht vanuit andere domeinen (fysiek, sociaal) behoort tot de mogelijkheden. Ook is een visie vanuit scholen op geïntegreerd cultuuronderwijs een voorwaarde.

5. Vernieuwing, ook van de top, blijft nodig en berust op twee pijlers. Ten eerste de garantie van voldoende culturele voorzieningen en aanbod op gemeentelijk niveau, ten tweede minder concurrentie op incidentele subsidies. Om vernieuwing te borgen zijn continuïteit in financiering en langetermijn impulsen nodig.

6. Cultuurregio's zijn van meerwaarde als ze niet zijn opgelegd. Regionale verschillen zijn niet erg zolang ze uitgaan van regionale kracht en identiteit. Elke regio moet zich, vanuit een nog te bepalen norm als basis, optimaal kunnen ontplooiën. Samenwerking binnen en tussen regio's gebeurt van onderop en is duurzaam geborgd vanuit een landelijke visie en in een provinciale infrastructuur.

7. Een vastgestelde (mogelijk wettelijke) basis voor cultuur met structurele publieke investeringen verdient als tegenhanger een stevige cultuursector. Professionalisering van de sector is nodig door meer zelfbewustheid, gebruik van data, zichtbaarheid van boegbeelden en een gedegen kennisinfrastructuur vanuit top en basis.

8. Gemeenten zijn als eerste overheid de belangrijkste cultuurfincancier. Zij zien de waarde van een kwalitatieve, levensvatbare cultuursector als werkgever. Gemeenten gaan daarbij uit van fair pay (zie ook onze handreiking). Om dit te kunnen betalen zijn structurele, extra landelijke investeringen nodig.

9. Het streven is dat elke gemeente vanaf 2029 een (al of geen fysieke) voorziening voor cultuureducatie en -participatie (inclusief erfgoedparticipatie) kent, nauw verweven met het onderwijs en maatschappelijke partners. Cultuurbeoefening in groepsverband is voor iedereen toegankelijk. Talenten krijgen de ruimte om, waar nodig elders, door te groeien.

10. Tot slot: om de vorige 9 punten te bereiken staan gemeenten voor goed opdrachtgeverschap (voorbij politieke waan en verkiezingen), voor vanzelfsprekende onderlinge samenwerking en voor duidelijke, vanuit visie gedragen keuzes. Het rijk biedt, in overleg, de wettelijke en financiële randvoorwaarden.

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Tabel 3. Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Cultuur onder (financiële) druk. Trends: • Participatiemaatschappij • Terugtrekkende lokale overheid • Groeiende verschillen tussen regio's • Vergrijzing bevolking en verenigingsleven • Bevolkingskrimp op platteland versus bevolkingsgroei in stad • Spanningsveld stad/wijk en grote/kleine kernen	Groeiende afstand tussen groepen in de samenleving. Trends: • Toenemende complexiteit • Hernieuwde waardering van cultuur • Toenemende tweedeling/kloof in de maatschappij • Kunst als middel voor niet-culturele doelen (zoals sociale cohesie) • Meer diversiteit, breed cultuurbegrip • Ontschotting tussen disciplines en domeinen
Barsten in bestaande instituties; meer bottom-up initiatieven en fysieke culturele voorzieningen onder druk. Trends: • Van langdurige naar kortstondige betrokkenheid van de beoefenaar • 24 uren-ervaringseconomie: maatwerk • Verbinding via digitale platforms • Informalisering, nieuwe sociale verbanden • Meer zzp'ers op de arbeidsmarkt	De rol van technologie in ons dagelijks leven groeit. Trends: • Toenemende invloed van social media • Digitalisering: filter bubble • Technologische innovatie (AR en VR) • Virtuele ontmoetingsmogelijkheden • Digitalisering biedt mogelijkheden voor kostenbesparing bij een terugtrekkende overheid

3. Culturele infrastructuur van Tiel

Podiumkunsten: Agnietenhof bestaat 50 jaar en heeft 2 zalen en 1000 stoelen.

Film : Filmtheater Agnietenhof vertoont in het Agnietenhof drie keer per week film sinds 2015.

De bioscoop Metro is in 2020 sloot permanent. Er zijn plannen om een nieuwe bioscoop te ontwikkelen met vijf filmzalen op de locatie van de voormalige bibliotheek aan de Koninginnestraat/Kloosterstraat aan de Vlindertuin.

Amateurkunst en cultuureducatie: Zinder centrum voor cultuureducatie met veelzijdige vrijetijdsaanbod. Activiteiten in de wijk zoals zomerschool voor senioren en cultuur@cruyffcourt.

Cultuur- en erfgoededucatie op school aanbod door Zinder en Regionaal Archief Rivierenland.

Amateurkunstverenigingen

1 toneelvereniging, 5 koren en 4 verenigingen voor muziek en muziektheater (dit zijn de verenigingen die subsidie ontvangen en bekend zijn bij de gemeente).

Media en letteren: Tiel heeft een grote vestiging van de Regionale Bibliotheek Rivierenland aan de Rechtbankstraat in het cultuurgebouw.

Cultureel erfgoed: Het Flipje of Streekmuseum is in 2023 verbouwd waarbij de tentoonstellingen en toegang zijn vernieuwd. De vestiging van

het regionaal archief Rivierenland is in Tiel aan de JS de Jongweg. Het regionaal archief heeft een expositieruimte en een leeszaal.

Beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving – architectuur, erfgoed, kunst in de openbare ruimte

Kunstuitleen en tentoonstellingsruimte Kunstuitleen en expositieruimte onderdeel van Zinder. Galerie Waal, Kunstenaarsvereniging Werkplek, Creatief Platform Tiel Stichting Van den Burg Ateliers en Kunstkabinet Tiel.

Festivals: Culturele festivals: Tiel Toont, Dickens festival, Smartlappen festival en Jazzy Tiel. (De grote evenementen Appelpop en Fruitcorso vallen onder het evenementenbeleid.)

Nieuwe initiatieven Stadsfabriek, BKE stroming rivierenland (hommage hofleveranciers), Gluren bij de burens (2025), Cultuurotheek, Medialab, community librarian (bibliotheek).

Cultuurbedrijf Tiel

Cultuurbedrijf Tiel heeft als opdracht het professioneel exploiteren en beheren van Schouwburg & Filmtheater Agnietenhof en Cultuurgebouw Zinder, met als doel alle inwoners in staat te stellen actief en/of passief deel te nemen aan culturele activiteiten tegen maatschappelijk aanvaardbare tarieven. Mensen moeten bij Cultuurbedrijf Tiel zichzelf kunnen zijn, zich in alle vrijheid kunnen uiten, en ongedwongen, passief of actief kunnen genieten van alle activiteiten, cursussen, uitvoeringen, voorstellingen en films, waarbij persoonlijke groei, ontmoeting en verbinding met anderen centraal staan.

Cultuurbedrijf Tiel streeft ernaar zoveel mogelijk mensen in aanraking laten komen met kunst en cultuur, ook voor wie de gang naar cultuur (nog) niet vanzelfsprekend is. Het doel is om ervoor te zorgen dat alle bezoekers en/of deelnemers door actieve of passieve participatie in bijzondere culturele activiteiten en evenementen, hun welbevinden vergroten. Dit kan door met elkaar iets te beleven, schoonheid te ervaren, zich te laten inspireren, zich verbazen, hun talent te ontwikkelen, zich te laten uitdagen en anderen te ontmoeten. Cultuurbedrijf Tiel wil relevant zijn, onderscheidend, zichtbaar en bevlogen zijn. Daarvoor zet Cultuurbedrijf Tiel kennis, middelen en voorzieningen in ter ondersteuning van het culturele leven en waar mogelijk maatschappelijke organisaties.

Agnietenhof

Schouwburg & Filmtheater Agnietenhof is een toonaangevend, professioneel en gastvrij podium, theater en filmhuis met een prettige en toegankelijke sfeer waar mensen elkaar ontmoeten en waar de creativiteit wordt gestimuleerd. Agnietenhof is gemeedelijk, laagdrempelig en informeel, met een belangrijke sociale functie als podiumvoorziening voor scholen, instellingen en gezelschappen uit Tiel en regio, en biedt daarmee

een fysieke ontmoetingsplek voor publiek, amateurs en professionals. Het theater- en filmaanbod van Agnietenhof is breed en laagdrempelig en sluit aan bij de wensen en behoeften van de inwoners.

Zinder

Cultuurgebouw Zinder in Tiel is hét centrum voor kunst en cultuur, waar jong en oud hun creativiteit kunnen ontdekken en ontwikkelen. Het veelzijdige vrijetijdsaanbod maakt het voor iedereen mogelijk om in de inspirerende omgeving van Zinder Educatie kunstzinnige vaardigheden op te doen. Of je nu een muziekinstrument wilt (leren) spelen, wilt dansen of je creatief wilt uiten door te tekenen, boetsen of schilderen, Zinder biedt een breed scala aan lessen en cursussen. Van hiphop tot kunstgeschiedenis – er is ieder wat wils.

Kunst & cultuur op school

Zinder Educatie is sterk in (doorgaande leerlijnen) kunst- en cultuureducatie voor scholen. Van de doorgaande leerlijn KIK (Kunsteducatie in de Klas) tot thematische projecten, workshops op maat en schoolvoorstellingen op school en in Schouwburg Agnietenhof. Door kunst & cultuur te verweven in het onderwijs draagt het bij aan persoonlijke ontwikkeling, zelfbeeld en identiteitsvorming. Leerlingen werken ook aan algemene cognitieve vaardigheden als reflectievermogen, creativiteit en kritisch denken. Kunst- en cultuureducatie heeft eenzelfde functie als wiskunde of welk ander vak ook: leerlingen leren een basis aan waar ze in hun verdere leven iets aan hebben.

ZinderSociaal: voor jong én oud

Zinder Educatie zet zich ook in voor sociaalmaatschappelijke projecten. Kwetsbare kinderen, jongeren en ouderen worden via kunstprojecten actief betrokken, bijvoorbeeld in wijken en verzorgingshuizen. Kunst en cultuur worden zo ingezet als middel om mensen te verbinden, isolement te doorbreken en het welzijn te vergroten. Van een zomerschool met tientallen workshops voor ouderen in een buurthuis of seniorensoos, het

gratis WijkOrkest voor kinderen die anders nooit in aanraking zouden komen met muziek, of streetart events op het Cultuur@CruyffCourt. Zinder Educatie zorgt voor een toegankelijke en verrijkende ervaring voor iedereen.

Met dit diverse aanbod in Agnietenhof en Zinder stimuleert Cultuurbedrijf Tiel niet alleen de persoonlijke ontwikkeling van de inwoners, maar draagt het ook nadrukkelijk bij aan sociale samenhang, aan een prettig woon- en leefklimaat én aan een bruisend cultureel leven in Tiel en omgeving.

Bibliotheek Rivierenland

Van binnen en buiten

Binnen onze gebouwen dragen we bij aan ieders ontwikkeling. We geven informatie, stellen vragen, gaan in gesprek en reiken aan. En we bieden ruimte voor boek of studie, rust of gezelschap, offline en online. Een ontmoeting van mens tot mens is vaak het beginpunt van een nieuw verhaal. Ook buiten de bibliotheekmuren zijn we er voor je en komen we jouw kant op. Je komt ons daarom tegen in de buurt, bij het dorpshuis, op school, kinderdagverblijf of consultatiebureau. We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen en zetten ons daarvoor in. Elke dag, met hart en ziel. Zo is Bibliotheek Rivierenland van vaste waarde voor de gemeenschap.

Geletterde Samenleving: Bevorderen geletterdheid en leesplezier

De Bibliotheek is vanaf de vroegste jeugd een essentiële partner bij het stimuleren van lezen. In een doorgaande leeslijn van 0-100 jaar verdelen we onze inzet bij Bibliotheek Rivierenland in de bestrijding van laaggeletterdheid over preventie en curatie. Onze programma's sluiten op elkaar aan, waarbij we in de preventie het kind van 0-18 jaar als het ware volgen in de opbouw en het onderhoud van de leesmotivatie. Het zwaartepunt van de beleidslijn Geletterde samenleving ligt bij preventie en we verwachten curatief de meeste resultaten te kunnen halen met een gezinsaanpak. Voor de groep 0-12 jaar wordt de ondersteuning steeds meer via consultatiebureaus en andere doorverwijzers uit ons netwerk, achter de voordeur voortgezet. We werken samen met de lokale netwerken hierin. Doorverwijzing is van groot belang. Het bevorderen van leesplezier vormt immers het allerbelangrijkste instrument om ervoor te zorgen dat kinderen gaan lezen. Niet in de laatste plaats vanuit bibliotheeklocaties.

Participatie in de informatiesamenleving

Digitale inclusie en digitaal burgerschap

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op ons leven. Wie niet in staat is om digitale middelen te gebruiken, kan niet of minder goed meedoen in de samenleving. Dit heeft effecten voor de werkgelegenheid, voor het sociaal functioneren en voor het contact met de e-overheid. Hierbij staat digitale inclusie centraal: het is van belang dat iedereen kan meedoen en kan profiteren van digitalisering. Het aanbod digitale vaardigheden van Bibliotheek Rivierenland bestaat uit de cursussen en individuele spreekuren. Naast het feit dat Bibliotheek Rivierenland op een groot deel van haar locaties Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is.

Medialab en Maakplaats

Met innovatiemiddelen hebben we de medialab dienstverlening in de afgelopen jaren verder uitgebreid om een zo groot mogelijk publiek te bereiken. We innoveren voortdurend om inwoners van ons werkgebied te kunnen blijven meenemen in technologische ontwikkelingen. Met een Pica subsidie, die we via een project geïnitieerd door de Koninklijke Bibliotheek ontvingen, richtten we in 2022 onze Maakplaats op, naast het Medialab. In 2023 konden we, met behulp van provinciale innovatiemiddelen onze Maakplaats- en Medialab activiteiten voor het eerst op locaties buiten de bieb uitvoeren, in de kernen en wijken van ons werkgebied. Een van onze doelen was om jongeren te interesseren voor deze vaardigheden. Vooral gezien het feit dat de tekorten aan werknemers die praktisch geschoold zijn toenemen in onze regio. We zien dat er steeds meer jongeren gebruik maken van de Maakplaats. We stimuleren zelfredzaamheid en voorbereiding op de (nabije) toekomst. Daarbij zetten we in op de ontwikkeling en het vergroten van 21e-eeuwse vaardigheden. In het Medialab ligt de focus op kennismaking met nieuwe technologieën, onderzoekend en creatief denken en de beginselen van programmeren.

Een leven lang ontwikkelen

Veranderingen in de samenleving komen niet alleen voort uit digitalisering en technologische ontwikkelingen. Er zijn ook economische, demografische en sociale ontwikkelingen die gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de arbeidsmarktpositie van mensen. Daardoor is het van belang om mogelijk te maken dat iedereen op een zelfgekozen manier en tempo mee kan blijven doen, kan blijven leren en de eigen vaardigheden kan blijven ontwikkelen. De Bibliotheek is een plek voor ontmoeting, ontwikkeling en ontspanning en beschikt over een podiumfunctie voor kennisdeling: er vinden lezingen, workshops en cursussen plaats. De Bibliotheek is daarmee voor iedereen een openbare, veilige en laagdrempelige leer- en ontwikkelplek. Naast het opdoen van basisvaardigheden (zoals lezen, rekenen, digitale vaardigheden) gaat het ook om het doorontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan een blijvende inzetbaarheid.

